

tot een conclusie komen aangaande de echtheid van zijn geloof. Let wel ik zeg: op grond van etc. Kenmerken zijn terdege aanwezig, en dienen ook goed te worden geprekeerd, onderwezen, betracht etc. Dit alles is bij mij niet in geding. Maar wel is het een andere vraag: of die kenmerken en hun uiteenzettingen nu de weg kunnen heeten, waardoor men grond vindt om te zeggen: ik weet dat mijn „geloof het echte is”. Zie zij kunnen van achteren bevestigen mijn geloof; maar bevestigen is iets anders dan bevestigen. Begronden dat zou zijn, dat ik eerst niet weet, gansch niet weet of ik geloof ja of neen; en dat ik nu al die kenmerken eens ga „bekijken”, om zich aan te toetsen, en daar dan de conclusie uit op te maken: ja hoor, ik heb het ware geloof, of ook omgekeerd.

Zoo komt m.i. nooit iemand tot deze vergewisheid. En dat kan ook niet. Waarom niet? Wel, als ge zoo zoudt te werk gaan, dan moest ge toch uit den aard der zaak eerst weer uitmaken, of zoo één of ander kenmerk wel waarlijk in u aanwezig is. Bij twijfel, zal ik immers ook de vraag stellen: ja maar, hoe weet ik nu, dat dit of dat kenmerk werkelijk in mij is. De twijfel verplaatst zich dan alleen maar.

Hoe het dan z.i. wel staat met de zekerheid des geloofs, teekent Ds Wisse aldus:

Hoe zit dat nu? Wel gelooven is een daad Gods des Geestes in de ziel, en de Heilige Geest, die 't geloof werkt stempelt in zijn eigen werk Zichzelf dan ook af, zoodat het ware geloof het getuigenis des Geestes in zich mededraagt. Ook dit behoort tot den rijken inhoud van dit machtige woord van Paulus, nadat ge geloofd hebt zijt ge verzekerd. Ik durf verklaren, als naar den Woord Gods, dat als iemand werkelijk door den Heiligen Geest wordt bewogen, tot de daad des geloofs, hij dan in die ure niet tegelijk redeneert; ja maar zou dit nu wel geloof zijn? Dit kan wel tegen 't geloof aanrollen en het bestrijden, maar de acte des geloofs zelf, sluit de waarborg van de echtheid meteen in de daad des geloofs mede in. En hoe weten we dan weer dat dit getuigenis des Heiligen Geestes werkelijk Zijn getuigenis is? Ook dit is buiten beredeneering. Dat is juist de aard van zulk getuigenis. Het doet zich zoo sterk, zoo onweerstaanbaar, zoo echt „geestelijk” gelden, dat alle redeneering overbodig wordt: n.l. om nog een grond apart te leggen. De Geest getuigt, dat de Geest de waarheid is. De Geest getuigt aangaande zichzelf boven alle redeneering uithoevend. Daar is geen vierde persoon. Dus de derde persoon is de sluitsteen en de grond. De Geest doet verstaan dat de Geest de Geest is, en daarom directe waarheid. Daar 't geloof ook wel vergeleken wordt met hooren, zien en dergelijke zoo vinden we op natuurlijk gebied hier dan ook de analogieën van de overeenkomstige verschijnselen. B.v. als ik zeg, ik zie het licht, dan kan men ook vragen naar de gronden van dat zien, of uw zien wel zien is, of uw oogen wel betrouwbaar zijn enz. Maar zoo doet praktisch toch niemand. Door het zien zelf, zien we dat zien is zien. De betrouwbaarheid van onze zintuigen is als een gegeven te voren voorondersteld, en wordt praktisch beleefd. Zoo is het in hooren zien nu ook in de genade. Bij uw licht zien wij het licht; dat licht, dat wij door zien krijgen te zien en dat zonder zien geen licht voor ons was, maar dat ook zoodanig verlicht, dat ik zie, of ik wil of niet, en waardoor ik mijn zien aanvaard als zien. Dat er met dit al nu veel namaak is, dat is helaas maar al te waar. En dat we ook daarom goed het onderscheid tusschen waar en valschen dienen te kennen zal onaanstaarbaar dienen geacht te worden.

Maar dit is iets anders, dan waar we het hier nu over hadden; n.l. kunnen kenmerken en hun beredeneering nu gelden als de grond waarop mijn ziel van de echtheid van haar geloof wordt overtuigd. En dan blijft vóór en na de stelling vaststaan: de overtuiging aangaande de echtheid van Gods werk vindt plaats door deze werkingen Gods des Geestes zelve.

Wie in de golven worstelt, en het reddingskoord mag grijpen die gaat niet eerst filosofieeren, of dit koord wel houdt, en of zijn handen wel waarlijk grijpen; maar die handelt en zoo wordt hij gered. Zoo ook in de genade.

Het zou ook aan de kracht en de heerlijkheid van het geloof te kort doen, als wij dit geloofsleven op diezelfde wijze als wij hier afkeurden, gingen verschrompelen.

Als de grondgedachte van dit stuk consequent wordt vastgehouden in prediking en alle ander ambtelijke werk, dan zijn we dicht in de buurt van Calvijn, die het zoo scherp heeft gezegd in zijn Institutie (III, 14, 19), dat „de heiligen, wanneer het gaat over het grondvesten en vaststellen van hun zaligheid, zonder te letten op de werken, alleen op Gods goedheid de oogen richten. En zij wenden niet alleen zich tot haar vóór alles als tot het begin van hun gelukzaligheid, maar zij rusten in haar ook als in de vervulling. Wanneer de consciëntie zoo gegrondvest, opgericht en bevestigd is, wordt ze ook bevestigd door het beschouwen van de werken; namelijk in zooverre als zij getuigenissen zijn, dat God in ons woont en regeert. Daar dus dat vertrouwen op de werken geen plaats heeft, tenzij ge eerst het gansche vertrouwen van uw hart op de barmhartigheid Gods gesteld hebt, mag het niet schijnen te strijden met dat vertrouwen, waarvan het afhankelijk is”.

Grondvesten en vaststellen van de zaligheid geschiedt alleen door het oog te richten op Gods goedheid. Geloof is dus naar buiten zien, omhoog zien. „Het fundament des geloofs is de genadige belofte, omdat op haar het geloof eigenlijk berust” (III, 2, 28). „Zoodra” daarom „ook de minste druppel des geloofs in onze harten is ingedruppeld, beginnen we

reeds het vriendelijke en liefelijke en ons goedgunstige gelaat Gods te aanschouwen” (III, 2, 19). „Kortom waarlijk geloovig is slechts hij, die met een vaste overtuiging er van overtuigd is, dat God hem een genadig en goedgunstig Vader is, en die van Gods goedertierenheid zichzelf alles belooft, die, op de beloften van Gods goedgunstigheid jegens hem vertrouwend, een onwifelhare verwachting der zaligheid heeft.” (III, 2, 16.)

Calvijn en de Kerk.

Ds Vreugdenhil heeft in ons blad dringend de aandacht gevraagd voor het nieuwe boek over en van Calvijn, bewerkt door Ds J. Douma en Ds W. H. v. d. Vegt.

In de inleiding van dat boek heeft Ds v. d. Vegt, zooals reeds werd opgemerkt, ook zeer belangwekkende dingen gezegd over de visie van Calvijn op de Kerk des Heeren.

In een Kerkblad werden enkele citaten daaromtrent overgenomen. Nu ook onder ons de discussie omtrent de Kerk in vollen gang is, is het van belang, dat deze uitspraken van Calvijn een zoo groot mogelijken kring bereiken.

Daarom neem ik ze hier over:

De Reformatie is voor hem (Calvijn) reformatie der Kerk. Zoo is hij een man der Kerk. De kinderen Gods zijn hem kinderen of burgers der Kerk. Het Woord Gods noemt hij Woord der Kerk. De prediking is prediking der Kerk.

Calvijn sluit ook de kerkelijke prediking niet uit als hij van de oude Kerk de belijdenis overneemt: buiten de Kerk geen zaligheid.

Bij „Kerk” dacht Calvijn hier n.l. niet enkel aan de onzichtbare Kerk, als mystiek lichaam van Christus, alleen bij God bekend. Hij dacht evenzeer aan de Kerk als moeder der geloovigen, zooals ze het door God aangewezen orgaan is om den mensch tot geloof te brengen.

De Kerk is met het oog hierop onmisbaar, vooral door de belangrijkste functie der Kerk, waarin heel het kerkelijk leven culmineert: de prediking.

De Kerk is de gemeente, die om en door het Woord vergaderd wordt. Tot de Kerk behooren, blijkt uit het naar de Kerk gaan. „Als de klok luidt”, wordt ieder verwacht in „de school van God...”

Calvijn onthoudt zich in de waardeering van deze samenkomsten van alle relativisme. Hij laat onder geen voorwaarden plaats over aan de willekeur der menschen, maar verklaart zoo stellig mogelijk: God kan niet oprecht worden aangeroepen dan alleen door hen, aan wie door de verkondiging van het evangelie Zijn goedertierenheid en goedgunstigheid is bekend gemaakt en vertrouwelijk is voor oogen gesteld.

Wie dus in deze dagen het verband los maakt tusschen vroomheid en kerkelijkheid, kan allerminst Calvijn tot zijn vader rekenen.

„Kan men dan niet zeer veel lezen en tot God bidden voor zichzelf? Moet men een kerkgebouw binnen gaan om onderwezen te worden, terwijl toch ieder de Schrift thuis heeft?”

Calvijn antwoordt: „Wij moeten God niet verzoeken en meenen zonder vleugels te kunnen vliegen. God verwijst zijn kinderen duidelijk naar den schoot der Kerk”. En voor wie deze uitspraak niet afdoende is, heeft hij nog sterker en scherper vermaningen en uitlatingen als deze: „het is een duivelsche arrogantie de samenkomsten der gemeente te verzuimen”.

„Discipelen van den duivel” doen het.

Typisch Calvijnisch is hiervoor het beroep op het apostolisch woord: zoo is dan het geloof uit het gehoor...

Op deze wijze heeft Calvijn de noodzakelijkheid der prediking voorop gesteld. Ja, hij zegt zelfs: wie niet ter kerk komt, verwerpt het Woord Gods en den Zoon Gods. Wie zich tegen de prediking verklaart, is als een rebel, die Christus den scepter uit handen ruikt. Hun dwaze aanmatiging maakt ze tot doods vijanden van het volk Gods, ze keeren de orde Gods om; ze roeien de waarheid Gods uit; ze blusschen den Geest uit, zij snijden de zenuwen in het lichaam van Christus door, ze scheiden zich af van Zijn lichaam, zij verklaren oorlog aan God, zij verloochenen hun eeuwig heil. Zonder de prediking van het Woord is er niets anders dan verderf. Die zich boven de prediking stelt en haar niet zoekt, moet als een ongeloovige en verlater van den godsdienst beschouwd, hij laat zich door den duivel regeeren: de Heere geeft hem over aan een verkeerden zin, levert hem aan Satan over. En deze verleidt hem door zijn listen en lagen.

Daarentegen is de kerkgang een teken, waardoor wij tot zelfs door de engelen erkend worden als Gods kinderen.

Dat is wel heel sterk gezegd!

„Het is een duivelsche arrogantie de samenkomsten der gemeente te verzuimen — Discipelen van den duivel doen het.”

Maar het is echt van Calvijn.

H.

C. V.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Tweetal te: Drachten (vac. H. Zandbergen): D. Ringnalda Jr. te Weesp en W. Adema te Zuidhorn.

Beroepen te: Rotterdam (voor miss. dienst onder de Chinezen op Midden-Java): A. F. J. Pieron te Rotterdam-Zuid.

Aangenomen naar: Wezep (Geld.): G. v. Dooren te Mussel.

Intrede te: Gasselternijveen: S. G. Bloem. Tekst: 2 Petr. 1:19. Nieuwerkerk: H. Venema. Tekst: Jes. 40:6-8. (5 Febr.) Oosterland: H. Venema. (12 Febr.)

Afscheid van:

Ooltgensplaat: K. Reenders. Tekst: 2 Petr. 1:19.

Kerkinstituering.

De kerkeraad van Beilen en de classis Beilen der Geref. Kerk hebben gunstig beschikt op het verzoek van een groep leden te Drijber, om te mogen overgaan tot kerkinstituering.

Candidaten tot den Heiligen Dienst.

Door de Classis Winschoten der Geref. Kerken werd preparatoir geëxamineerd en met algemeene stemmen beroepbaar verklaard, de heer J. Z. Potjer, candidaat aan de Theol. School. Adres: Winschoten, Stationsweg 25.

Door de Classis Leiden van de Geref. Kerken is preparatoir geëxamineerd en met algemeene stemmen beroepbaar verklaard de heer G. D. L. Brederveld, theol. cand. aan de V. U. Adres: Cobetstraat 81, Leiden.

De Classis Leeuwarden van de Geref. Kerken heeft preparatoir geëxamineerd en toegelaten tot den dienst des Woords cand. J. v. d. Veen, cand. aan de V. U. Adres: Tuinen 1, Leeuwarden. Telef. 5905.

De Classis Middelburg heeft met gunstig gevolg preparatoir examen aangenomen en beroepbaar gesteld in de Geref. Kerken, den heer D. van Swigchem, cand. aan de V. U. Adres: Dwarskade 18, Middelburg.

Al deze candidaten zijn bereid de Kerken te dienen en een eventueel beroep terstond in overweging te nemen.

Emeritaat Dr A. Kuiper.

Door de Classis Rotterdam van de Gereformeerde Kerken is aan Dr A. Kuiper, den nestor der predikanten van de Gereformeerde Kerk te Rotterdam-Centrum op de meest onvoorwaardelijke wijze emeritaat verleend, en wel tegen 1 October a.s.

Ds J. v. d. Guchte.

Ds J. v. d. Guchte te Laren (N.-H.), em. predikant van de Geref. Kerk van Veere, heeft zich aan de gemeenschap der Geref. Kerken onttrokken en in verband daarmee heeft de Classis Middelburg hier kerken aan alle Classen in ons vaderland bericht, dat zij dezen predikant het recht op het ambt en de eer van Dienaar des Woords in de Geref. Kerken heeft ontnomen.

De Reform. Kirchenzeitung weer verboden.

't Orgaan van den Geref. Bond in Duitschland, de Reform. Kirchenzeitung is opnieuw verboden. Dit is de derde keer.

CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE KERK.

Beroepen te:

Harderwijk: L. S. den Boer te Arnhem.

Almelo: I. de Bruyne te Sassenheim.

Bedankt voor:

Ede en voor Oosterbeek: E. du Marchie van Voorthuizen te Urk.

Dokkum: W. Ramaker te Kampen.

Zutphen: D. van Wilsum te Kornhorn.

Zwaagwesteinde: A. Zwiep te IJmuiden.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

Groote Lindt (toez.): Cand. K. C. van Gorcom, hulpred. te Hoensbroek.

's-Hertogenbosch: D. Visser te Nieuw-Helvoet.

Maasbommel-Alphen: Cand. J. Voorsteegh te Den Haag.

Voorthuizen: J. W. v. d. Linden te Kootwijk.

IJzendoorn: F. de Gids te Asperen.

Aangenomen naar:

Hoogmade (toez.): Cand. S. van Sinderen, hulpred. te Kralingen (Rotterdam-Oost).

Gelselaar (toez.): Cand. P. L. Schoonheim te Utrecht.

Beekbergen: A. de Meijere te Hoornsterzwaag.

Nieuw-Dordrecht (toez.): Cand. Dr K. E. H. Oppenheimer, hulpred. te Groningen.

Bedankt voor:

Arnhem: M. J. Lekkerkerker te Oosterwolde (Geld.).

Benschop (toez.): J. Spelt te Rijssen.

Hollandscheveld: W. Volger te Nieuw-Amsterdam.

Papendrecht: C. v. d. Wal te Dirksland.

Gouda: J. W. v. d. Linden te Kootwijk.

Midlum (toez.): Cand. S. van Sinderen, hulpred. te Kralingen (Rotterdam-Oost).

Afscheid van:

Nieuw-Vennep: J. de Vries. Tekst: Deut. 32:4a.

Overleden:

C. J. Oskam, pred. te Goënga c.s., 64 jaar.

N. W. Posthumus, pred. te Hilvarenbeek, 65 jaar.

MOEILIJKE KINDEREN

In deze reeks zijn zoo juist de drie volgende boekjes verschenen:

PROP. DR. J. H. GUNNING WZN:

Straffen? Hoe wel? Hoe niet?

DR R. VEDDER:

Waarom niet als andere kinderen?

DRS J. H. RUYSC VAN DUOTEREN:

Waarom een slecht rapport?

Prijs per boekje 45 cent. Bij teekening op de reeks van 10 boekjes 40 cent.

„Ik kan niet anders dan deze boekjes van harte en met aandrang aanbevelen aan ouders en opvoeders. Zij vinden er een schat van aanwijzingen in.”

Ds A. M. Boeijenga in Haarlemsch Kerkblad.

IN ELKEN BOEKHANDEL Uitgave J. H. Kok N.V. Kampen

Chr. Muziektijdschrift „DE HARP”

met

maandelijkse Muziekbijlage

f 1.50 per jaar

onder red. van F. Pijlman

Neemt proef met een abonnement en U zult algeheel voldoening smaken.

Administratie-Adres: **de HELMERSSTRAAT 94 AMSTERDAM (W.)**

Wie zich op de hoogte wil stellen van de filosofie of wijsbegeerte, en dat wil doen op prettige wijze, niet te diepzinnig gaande, bestelle

Zoekers naar Wijsheid

DOOR

S. VISSER

Geb. f 3.50. Ingen. f 2.75.

Bij den Boekhandel en bij de Uitgevers **Oosterbaan & Le Colnre N.V. GOES.**

Medewerker Rotterdam, Dam, B. Ds J. Koole, Schreud Rotterdam, kamp, Groning Dr H.

Alle stuk Prof. Dr

INHOUD: H. H. Uit Matth. 21:12 saamgekom huizen's br Ds J. Weid Pensioen na Catechismus keeren; Vo Trouwringh, Wereldzee", ven", I. — 1888-1938. val op Dr J. Boekbespre

HO

EE

Niet om meenden, sta ben we on paganda, m aan de orde

Of die ph nen geheel gezegd. Ov onderscheid ons wel m staan in h propagand zooveel ver zoodanige ten veel op wat aankn wordt gebu goed gerefo mensch all roomsche vloed. Mam roomsche christenen waarom menschen wie dat ee dat hierop

Tusschen heidsvraag En dat bijkans ove Het is zo

geten, de r Rome fund leer over renleer van praktijk de staat is e de handha zijn evene verschillen en van de is er een

capia voor kenis hee Dat is En ond is volgt d zijn voor ook daar, mogelijk e

We wets van overe weerszijde gedachten men tot e is het ook stemming